

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 190/2011-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. mája 2011 predbežne prerokoval sťažnosť A. H., V., zastúpenej advokátkou JUDr. H. K., Advokátska kancelária, K., pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 305/1992 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. decembra 2010 doručená sťažnosť sťažnosť A. H., V. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 305/1992.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou konania v postavení navrhovateľky spolu s ďalšími navrhovateľmi vedeného okresným súdom, a to na základe návrhu podaného 23. marca 1992.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že vzhľadom na „*evidentné prietahy v konaní*“ uplatnila na ochranu svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sťažnosť na postup súdu podľa ustanovení § 62 a nasledujúcich zákona č. 757/2004 o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá bola predsedom okresného súdu posúdená ako nedôvodná, pretože „*nezistil skutočnosti, ktoré by odôvodňovali vyhodnotenie sťažnosti ako dôvodnej*“.

Sťažovateľka odvolávajúc sa na chronologický prehľad procesných úkonov konania poukázala na to, že od podania návrhu uplynulo viac ako 18 rokov a vec nebola dosiaľ právoplatne skončená. Podľa vyjadrenia sťažovateľky „*Dĺžka konania vysoko presahuje akékoľvek ponímanie štandardnej dĺžky konania*“.

Sťažovateľka v rámci svojej argumentácie poukázala na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 23/2010, ktorým už bolo vyslovené porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v namietanom konaní vo vzťahu k ostatným účastníkom vystupujúcim spolu so sťažovateľkou na strane navrhovateľov.

Vychádzajúc z uvedených skutočností formulovala sťažovateľka záver o porušení jej základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy v namietanom konaní okresného súdu.

Sťažovateľka na základe toho v sťažnosti žiadala, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a vo veci rozhodol nálezom, v ktorom by vyslovil porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 305/1992, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 15 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 9 C 305/1992, ktoré podľa jej vyjadrenia nie je dosiaľ právoplatne skončené.

Ústavný súd zistil, že vo veci sťažovateľky bolo meritórne rozhodnuté rozsudkom okresného súdu ako súdu prvého stupňa 19. októbra 2010.

Uvedený rozsudok bol napadnutý odvolaním vedľajšieho účastníka konania podaným 5. novembra 2010. Opravný prostriedok bol 14. decembra 2010 spolu so spisovým materiálom predložený Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“). V čase rozhodovania ústavného súdu nebolo o podanom opravnom prostriedku nadriadeným súdom rozhodnuté.

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je požiadavka smerovania sťažnosti proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

Nadväzne na to ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 41/07, II. ÚS 46/07, I. ÚS 96/07, II. ÚS 214/08) prezentuje už ustálený záver, že základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje ochranu len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu predložená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného základného práva došlo alebo porušenie v tomto čase ešte trvalo.

Okresný súd rozhodol vo veci sťažovateľky rozsudkom sp. zn. 9 C/305/1992 z 19. októbra 2010 a na základe podaného opravného prostriedku predložil spisový materiál na rozhodnutie krajskému súdu.

Sťažnosť sťažovateľky obsahujúca námietku porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v namietanom konaní bola ústavnému súdu doručená až 27. decembra 2010, teda po prijatí meritórneho rozhodnutia okresného súdu z 19. októbra 2010 v danej veci a tiež až po predložení spisového materiálu s podaným opravným prostriedkom odvolaciemu súdu (14. decembra 2010).

V čase podania sťažnosti už okresný súd nedisponoval právomocou vo veci konať, pretože táto bola uplatnením opravného prostriedku prenesená krajskému súdu. Okresný

súd teda v danej etape konania nemohol ovplyvniť priebeh konania a ani porušiť základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Prijatím meritórneho rozhodnutia, jeho doručením procesným stranám a následným predložením podaného opravného prostriedku spolu so spisovým materiálom nadriadenému súdu okresný súd vykonal všetky relevantné úkony smerujúce k nastoleniu právnej istoty sťažovateľky a svoju úlohu v tomto smere splnil.

Možnosť domáhať sa ochrany základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy podaním sťažnosti ústavnému súdu, a to vo vzťahu k postupu okresného súdu, bola pre sťažovateľku časovo ohraničená obdobím, počas ktorého prebiehalo v jej veci prvostupňové konanie. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za náležité pripomenúť známu zásadu rímskeho práva „bdelým patrí právo“, ak navyše je zrejmé, že na základe sťažnosti ďalších účastníkov predmetného konania pred okresným súdom na strane navrhovateľov (v príbuzenskom pomere matky a brata sťažovateľky bývajúcim na tej istej adrese ako sťažovateľka a zastúpeným tou istou právnou zástupkyňou) podanej v aktuálnom čase prebiehajúceho konania ústavný súd nálezom sp. zn. IV. ÚS 23/2010 z 3. júna 2010 rozhodol, že v tomto konaní dochádzalo k zbytočným prietahom. Ústavnému súdu tiež neušlo, že aj sťažnosť na prietahy predsedovi okresného súdu sťažovateľka podala (formálne) až 2. novembra 2010, teda po vyhlásení rozsudku okresným súdom 19. októbra 2010.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je považovaná sťažnosť za zjavne neopodstatnenú vtedy, ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia všeobecného súdu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti vychádzajúc z podstaty a účelu základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd sťažnosť posúdil ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju v zmysle ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po jej predbežnom prerokovaní odmietol (obdobne napr. II. ÚS 24/06, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 300/08).

Celkom na záver ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že toto rozhodnutie nebráni sťažovateľke v tom, aby sa opätovne domáhala na ústavnom súde nápravy v prípade, ak by po prípadnom vrátení veci zo strany odvolacieho súdu na ďalšie konanie okresnému súdu dochádzalo v konaní k priet'ahom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. mája 2011